DE BEVER-THEORIE

Antti Tuomainen

Vertaald door Anton Havelaar

2023 Prometheus Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand in overeenstemming met Salomonsson Agency.

Deze vertaling kwam mede tot stand dankzij een subsidie
van FILI – Finnish Literature Exchange.

Oorspronkelijke titel *Majavateoria*
© 2022 Antti Tuomainen
© 2023 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en Anton Havelaar
Omslagontwerp Studio Monty
Foto auteur Ville Juurikkala
Zetwerk Elgraphic
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 5336 6

In het nachtelijke Salto World ruikt het nagenoeg net zo als in mijn eigen avonturenpark dat sinds kort de nieuwe naam SunMunFun draagt: naar het plastic en het metaal van de attracties en hun gebouwen, naar schoonmaak- en desinfecteermiddelen, en vaag naar het dagmenu van het restaurant. De airco zoemt en buiten de hal geselt de harde noordoostenwind de metalen wanden met sneeuw en kou. Verder is het stil.

Het zou gelogen zijn als ik beweerde dat ik me volkomen op mijn gemak voel.

Ik ben actuaris, oftewel verzekeringswiskundige, geen inbreker, en ik ben alleen in het avonturenpark van mijn nieuwste concurrent omdat... ik informatie nodig heb die ik niet op een andere manier kan verkrijgen. Is dat eigenlijk ook een vorm van diefstal, en is dat niet precies wat inbrekers zeggen om hun daden te rechtvaardigen? Dat ze de binnenruimtes van andere mensen in kaart brengen en alleen meenemen wat ze niet op een andere manier kunnen verkrijgen?

Ik haal diep adem. Dit is niet het moment voor dergelijke bespiegelingen. Ook houd ik mezelf voor dat de eigenaren van Salto World in de korte tijd dat hun bedrijf bestaat mij al met geweld hebben bedreigd en me onomwonden hebben verzekerd dat ze van plan zijn om mijn avonturenpark failliet te laten gaan – hoe eerder, hoe beter.

Hier en daar sijpelt licht naar binnen: het schijnsel van de buitenverlichting via de grote ramen onder de dakrand, de zachtgroen verlichte pijltjes van de nooduitgangen, het grote neonlogo van Salto World – een troebele zon – aan de westgevel. Seconde na seconde kan ik meer onderscheiden. De omtrekken van de attracties worden scherper, het landschap krijgt diepte en vorm, en de elementen komen los van elkaar.

Van een eerder bezoek herinner ik me tamelijk nauwkeurig de topografie van de hal. Natuurlijk herinner ik me ook het toegangsverbod dat ik heb gekregen.

Dan herken ik de Olifantenbotsauto's, de Kangoeroekring, de angstwekkend hoge Eiffelspringtoren en al het andere, en ik vraag me opnieuw af hoe Salto World in staat is om dat allemaal volkomen gratis aan te bieden. Op grond van een aantal onweerlegbare feiten zouden ze regelrecht op een faillissement moeten afstevenen. Of er zijn factoren op de achtergrond waardoor geld geen rol speelt. Geen van beide mogelijkheden lijkt heel waarschijnlijk.

Natuurlijk ben ik nog maar een beginneling op het terrein van het wederrechtelijk betreden, maar ik merk dat ik in elk geval de juiste schoenen heb aangetrokken. De goedkope sneakers die ik in een Duits warenhuis heb aangeschaft, zijn niet alleen kleurrijk maar ze hebben ook zachte en dikke zolen. Mijn eerste doel is de kantoorvleugel die zich bevindt achter de Meerkatklimwand aan de oostzijde van het park. Natuurlijk verwacht ik niet in een bureaula van de directeur een uitgebreid rapport te vinden over hoe Salto World hier het onmogelijke voor elkaar krijgt: winst maken door zware verliezen te lijden. Toch verwacht ik wel dat ik tijdens mijn informatierondje het een en ander te weten zal komen. De meerkatten zwijgen als ik ze passeer. Deels doordat ze van plastic zijn en deels doordat hun stroomvoorziening 's nachts is afgesloten. Het heeft voor de meerkatten geen zin om te klimmen want er zijn geen speelkameraadjes.

Ik loop de paar treden naar de kantoorvleugel op. De ingang aan het eind van de traptreden bevat geen deur en ook niets anders om inkijk tegen te gaan. Erachter bevindt zich een soort aula met een rij ramen in de tegenoverliggende muur die zicht bieden op een vergaderruimte. Ik loop de ruimte binnen en kijk om me heen.

Er staat een lange, lichtgrijze kantoortafel schuin in het midden van het vertrek met donkerblauwe plastic stoelen eromheen. Verder zijn er geen meubels, alleen een flip-over. Ik loop ernaartoe en sla de bladzijden terug.

Een blad is duidelijk gewijd aan een lunch. Thais heeft gewonnen met vier stemmen, en burgers, met drie stemmen, als nipte tweede. Ik sla meer bladzijden om totdat ik het eerste lege vel bereik. Eventjes denk ik na en keer dan terug naar een plek waar ik net langs ben gekomen. Die bladzijde lijkt opeens heel essentieel.

Bovenaan staat het jaartal van het net begonnen jaar. Daaronder de maanden. Naast februari staat een nul. Naast de volgende maanden een getal met een minteken ervoor:

maart -100
april -200
mei -300

Dat gaat door tot aan december (-1000).

Wat iemand ook heeft geprobeerd weer te geven met deze eenvoudige tabel, het is in elk geval heel doelbewust en duidelijk genoteerd. Ik loop de aula weer in.

De rechtermuur is de kortste en deze is leeg, op een poster van een nationaal park na – een beetje vreemd, aangezien de personeelsleden die ik heb ontmoet op het eerste gezicht bepaald geen buitensporttypes lijken. De linkermuur bevat twee deuren.

De eerste van de twee is in elk geval niet op slot want die gaat open – niet zo vreemd voor een deur – door de klink naar beneden te drukken. De kamer erachter lijkt meer een opslagruimte dan een

kantoor. Ik zie onder andere een beeldscherm dat nog in de verpakking zit en biscuits in groothandelverpakking.

Ik kijk even om me heen en bedenk dat de omgeving waar mijn mishandeling en de bedreigingen aan het voortbestaan van mijn avonturenpark vandaan komen, er nogal alledaags uitziet. De volgende, en laatste ruimte, lijkt het zenuwcentrum van het park te zijn.

Er liggen papieren op een tafel, maar ook gereedschap. Op een stapel papier ligt een met olie besmeurde tang en op een andere stapel een vuile werkhandschoen. Het bijbehorende exemplaar zie ik niet meteen. Ook de in mijn aanwezigheid genoemde rapporten zie ik op het eerste gezicht niet; rapporten waar cijfers in staan die me in hoge mate interesseren. Ik ga bij de tafel staan en wil net beginnen aan een nader onderzoek als ik twee dingen bemerk.

Mijn hart bonsde zo hard dat ik verder niets kon horen.

En ik heb in deze kamer een zaklamp gebruikt terwijl de rolgordijnen niet helemaal gesloten waren. Ik knip de lamp uit en probeer rustig te ademen. Het gebons en gesuis lijken echter sterker te worden. Zoals ik al eerder opmerkte, is bedrijfsinbraak niet mijn sterkste kant. Uiteindelijk komt mijn hart een beetje tot rust en wordt het suizen minder. Om te achterhalen wat mijn aandacht heeft getrokken, loop ik naar de deur.

Blijkbaar ga ik de goede kant op want ik hoor nu gestommel vanuit de hal en ik realiseer me dat ik dat al eerder heb gehoord. Ik wacht. Er is nu niets meer te horen. Geluidloos loop ik de aula door en blijf aan de zijkant van de deuropening wachten. Ik wacht heel lang. Als ik nog steeds niets hoor, kijk ik voorzichtig om de hoek en laat mijn blik van links naar rechts glijden.

De Eiffelspringtoren, de kangoeroes die bijna net zo hoog komen als ze op en neer springen, de indrukwekkende olifantenauto's en...

Een bever.

Een achttien meter hoge bever met allerlei activiteiten, zoals

een enorm springkussen en glijbanen, is een van de trekpleisters van Salto World. De enorme bever ligt op zijn buik midden in het avonturenpark en van hieruit gezien wordt hij gedeeltelijk aan het zicht onttrokken door olifanten en een springtoren. Maar ik kijk in de bek van de bever. De grote witte voortanden glanzen in het donker. Maar dat is niet wat mijn aandacht trekt.

Op de grond, onder de tanden van de bever, bevindt zich iets.

Nergens hoor of zie ik beweging. De bek van de bever is te ver weg om te kunnen zien wat hij wil opeten. Natuurlijk heeft de bever met zijn ijzeren lijf niet echt een lekker hapje gekregen, ook al ziet het er zo uit. Als ik mijn blik losmaak van de bever, zie ik op de grond iets bewegen. Eerst lijkt het alsof er iets loskomt van de donkere, homogene massa, maar dan zie ik wat het is.

Een arm glijdt van een borst. Ploft op de grond. Naast de hand – en dat zie ik nu pas – ligt een cowboyhoed.

Mijn hart begint opnieuw te bonzen. In mijn oren suist het alsof ik in de berm van een drukke snelweg sta. Het is een eenvoudige rekensom, de vergelijking heeft een beperkt aantal factoren: er is hoogstwaarschijnlijk iemand gewond geraakt en hij heeft hulp nodig en het maakt weinig uit of ik ter plekke ben als actuaris, als inbreker of misschien in een andere rol (ik twijfel nog altijd of ik wel aan de kwaliteitscriteria van een inbreker voldoe). En omdat er geen anderen in de buurt zijn, moet ik die gewonde persoon te hulp schieten. De uitkomst na het isgelijkteken is duidelijk.

Ik kom in beweging.

Om bij de bever te komen, moet ik een ruime boog maken vanwege de andere grote attracties in het park. Net als eerder loop ik geruisloos. Uiteindelijk loop ik om een voet van de Eiffelspringtoren heen en zou tegen de voortanden van de bever op zijn gebotst als ik niet een wankele stap naar achteren had gezet.

Het pak van de man uit het Wilde Westen ken ik: cowboylaarzen, jeans, geborduurd rodeoshirt en een veterdas met een glanzende adelaarskop. Ik weet wie deze man is, ik ken zijn naam. Hij is

de eigenaar van dit avonturenpark. Ik heb hem ontmoet en hem verteld wat ik vind van zijn manier van zakendoen. Ik heb nadrukkelijk gewezen op de mogelijkheid om het anders aan te pakken. En vooral heb ik gezegd, in het bijzijn van diverse andere aanwezigen, dat ik niet van plan was om me terug te trekken, dat ik op mijn eigen manier zou reageren op hun agressie en dat ik alles zou doen wat nodig was om mijn eigen park te verdedigen.

En nu ligt die man hier. Alles aan hem is onbeweeglijk. Zijn ogen zijn open en zijn mond staat open. Tegelijkertijd is zijn mond vol. Er steekt een plastic ijshoorntje van naar schatting een halve meter lengte uit zijn mond. Het puntige, en waarschijnlijk scherpe deel van het hoorntje zit diep in de keel van de man. Ik kan er niets aan doen dat het eruitziet als een reclamecampagne voor ijsjes die volkomen de mist in is gegaan. Ik wil al een stap naar voren, of naar achteren zetten – geen idee of ik die beslissing al heb genomen – als mijn hart echt ontploft.

'Moordenaar!'

De schreeuw komt uit de richting van de hoofdingang. Ik hoor iemand rennen.

Er gebeurt veel binnen een paar honderdsten van seconden. Ik kijk naar de op de grond liggende man, dan in de richting van de rennende man, kan een bekend blauw gezicht onderscheiden en onderken de voor mij ongunstige situatie. Ik draai me om, ben klaar om zelf ook te gaan rennen en hoor nog meer voetstappen, nu van de tegenoverliggende kant.

'Halt! Politie!'

Ik ga door met mijn draai, en dan – eindelijk – ren ik. Ik spoed me naar de deur waardoor ik binnen was gekomen. Ik heb de tijd om aan twee dingen te denken: mijn bivakmuts en de loopplank die buiten tegen de muur staat. De bivakmuts was een voorzorgsmaatregel tegen bewakingscamera's. Nu heb ik er op zijn zachtst gezegd flink voordeel van.

De loopplank zou misschien...

'Pak hem!' hoor ik achter me, en ik ben er zeker van dat ik de stem herken. 'Moordenaar!'

Ik bereik de deur, duw hem open, smijt hem dicht. In een beweging reik ik naar de loopplank die tegen de muur staat en plaats het ene uiteinde tegen de onderkant van de afrastering en het andere uiteinde tegen de deur. Dat doe ik op het allerlaatste moment, want precies dan werpt iemand zich aan de andere kant tegen de deur. Daarna wordt op de deur gebonsd. Nog altijd klinkt het geschreeuw, maar nu gedempter, en ik kan de afzonderlijke woorden niet meer verstaan. Dat is trouwens ook niet nodig. De situatie is buitengewoon duidelijk en de afstand tussen twee punten is absoluut, genadeloos recht: als ze me te pakken krijgen of me zelfs alleen maar herkennen, ben ik niet alleen een inbreker.

Dan ben ik ook een moordenaar.